

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра латинської мови та медичної термінології

Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Латинська мова та медична термінологія»

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) другого
магістерського рівня вищої освіти

Курс 1 (перший)

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
латинської мови та медичної
термінології

Протокол від
“26” серпня 2022 року №12

В.о.завідувача кафедри

_____ ст.викл. Некрашевич Т. В.

Схвалено профільною методичною
комісією ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки

Протокол від
“ _____ ” _____ 20__ року №

Голова

_____ проф. Вовк О. Ю.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. завідувач кафедри латинської мови та медичної термінології, доцент, кандидат філологічних наук Дерев'янченко Наталя Володимирівна;
2. старший викладач, кандидат педагогічних наук Некрашевич Тетяна Василівна.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

ПІБ	Контактний телефон	e-mail
Дерев'янченко Наталя Володимирівна	0661264373	nv.derevianchenko@knmu.edu.ua
Литовська Олександра Веніамінівна	0504000924	ov.lytovska@knmu.edu.ua
Некрасевич Тетяна Василівна	0996692906	tv.nekrashevych@knmu.edu.ua
Перекрест Марина Ігорівна	0964823216	mi.perekrest@knmu.edu.ua
Котелевець Яна Володимирівна	0633294652	yv.kotelevets@knmu.edu.ua
Харитонова Наталія Вікторівна	0973220650	nv.haritonova@knmu.edu.ua
Лелюк Олена Олександрівна	0632688201	oo.leliuk@knmu.edu.ua

Контактний телефон кафедри	(057) 702-47-84
E-mail:	kaf.5med.latynmovy@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Очні: відповідно до графіку консультацій з 9.00 до 17.00 Он-лайн: за попередньою домовленістю з викладачем на платформі Moodle, корпоративній платформі Google Teams

Локація: заняття проходять за адресою: м. Харків, вул. Трінклера, 12

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Медицина» та Стандарту ВО України (2021 р.) (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «222 Медицина».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» базується на знанні української, іноземних мов. Теми практичних аудиторних занять розкривають проблемні питання дисципліни відповідно до розділів елементарної граматики латинської мови, необхідної для розуміння побудови анатоמו-гістологічних, фармацевтичних та клінічних термінів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є анатоמו-гістологічні, клінічні, фармацевтичні терміни латинською мовою, терміни грецько-латинського походження в українській транскрипції.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Латинська мова та медична термінологія» посідає важливе місце у системі підготовки фахівців, тому що є базою для вивчення та засвоєння анатомії, клінічних дисциплін, фармакології.

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння граматики мови викладання (українська для вітчизняних студентів; російська або англійська для іноземних студентів).

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін, зокрема анатомії, клінічних дисциплін, фармакології та медичної рецептури, фармакогнозії.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

Відповідно до змістових розділів навчальної дисципліни на платформі MOODLE розміщено курси:

Латинська мова та медична термінологія. Частина I. Анатоמו-гістологічна термінологія: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=30>

Клінічна термінологія: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4333>

Фармацевтична термінологія: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=277>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є оволодіння студентами лексичним матеріалом анатоמו-гістологічних, клінічних, фармацевтичних термінів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є навчити студентів знати, розуміти, а також свідомо та грамотно вживати анатоמו-гістологічні, клінічні, фармацевтичні терміни

латинською мовою, так само як і слова грецько-латинського походження в українській транскрипції. Це зумовлене тим, що й нині латинська й грецька мови залишаються основним джерелом утворення медичної наукової термінології.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Перелік загальних (ЗК) і фахових (ФК) програмних компетентностей.

Дисципліна «Латинська мова та медична термінологія»

(1 курс навчання) шифр ОК 3.

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

За основу береться опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК), згідно із Законом України «Про освіту»: Магістр (рівень 8): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 – Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 – Здатність працювати в команді.

ЗК8 – Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК10 – Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК11 - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12 - Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК13 - Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК14 - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,

наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК1 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК16 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК21 - Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК24 - Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК25 - Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

Знання і розуміння:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності.

Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН 23. Застосовувати в професійній діяльності та професійному саморозвитку сучасні цифрові, інформаційно-комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення

ПРН 26. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.

ПРН 28. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та

проектів.

ПРН 31. Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума - як фахівцями, так і нефаківцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- навички комунікації – комунікативні навички студентів в усній і письмовій формах, участь у групових обговореннях;
- успішна робота в команді – співпраця через групову роботу студентів для спільної роботи, важливість зв'язку, довіри, цілісності, відповідальності й співпраці.
- самоорганізація та керування своїм часом – заходи направлені на стимулювання студентів до організації й фокусування, до подолання виробничих проблем і самоконтролю;
- здатність логічно і критично мислити – розв'язання навчальних завдань та доцільне застосування набутих знань у майбутній професійній діяльності;
- співчуття, милосердя, люб'язність – студенти вчаться бути шанобливими і ввічливими один до одного в аудиторії та під час співпраці з іншими людьми;
- відповідальність - виховування у студентів почуття обов'язку за виконання завдань, вміння брати на себе відповідальність за прийняті рішення.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	2-й-
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 70 самостійної роботи студента – 20	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський) рівень	-	-
		Практичні , семінарські	
		36 год.	34 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		9 год.	11 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		поточний контроль	диф. залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Учбовим планом не передбачено.

2.2.2 Семінарські заняття

Учбовим планом не передбачено.

2.2.3 Практичні заняття

I семестр

Розділ 1. Лексико-фонетичне і граматико-синтаксичне забезпечення теми «Фонетика. Структура анатомо-гістологічного терміна».

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Тема 1. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
2	Тема 2. Фонетика. Довгота і короткість. Наголос.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
3	Тема 3. Поняття «науковий термін». Система латинського іменника. Словникова форма. Граматичні категорії. Неузгоджене означення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
4	Тема 4. Система латинського прикметника. Системне вивчення прикметників 1 групи.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і

	Родові закінчення, визначення основи. Узгоджене означення в анатомічному терміні.		презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
5	Тема 5. Основні моделі анатомічних термінів. Порядкові числівники.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
6	Тема 6. Прикметники III відміни. Словникова форма. Відмінкові закінчення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
7	Тема 7. Практичні вправи з перекладу анатомо-гістологічних термінів на базі вивченої лексики.	2	бесіда, презентація, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
8	Тема 8. Поточний	2	розповідь-	Поточний

	контроль вивчення тем 1–7. Іменники I та II відмін. Nominativus et Genetivus Pluralis. Утворення форм множини. Правило середнього роду. Скорочення в анатомічній номенклатурі.		пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
9	Тема 9. Прикметники I та II відмін. Утворення форм Plurālis.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
10	Тема 10. Практичні вправи з перекладу анатомо-гістологічних термінів.	2	бесіда, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
11	Тема 11. Поточний контроль вивчення тем 1–10. Загальна характеристика іменників III відміни. Іменники чоловічого роду. Родові закінчення чоловічого роду. Винятки з правил.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

			робочі зошити, конспекти	
12	Тема 12. Іменники III відміни жіночого роду. Родові закінчення жіночого роду та винятки з правил.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
13	Тема 13. Іменники III відміни середнього роду. Родові закінчення середнього роду та винятки з правил. Особливості утворення форм множини.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
14	Тема 14. Прикметники III відміни. Дієприкметники теперішнього часу дійсного стану. Найвищий ступінь порівняння прикметників. Лексика. Вживання в анатомічній термінології.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
15	Тема 15. Іменники IV і V відмін. Винятки.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і

			презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
16	Тема 16. Назви органів системи травлення. Субстантивація: прикметники у ролі іменників. Переклад анатомо-гістологічних термінів.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
17	Тема 17. Практичні вправи з перекладу анатомо-гістологічних термінів.	2	бесіда, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
18	Тема 18. Підсумковий поточний контроль тем 1-17.	2	бесіда, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
	Всього годин за розділом 1	36		

II семестр

Розділ 2. Лексичне та аналітико-синтаксичне опрацювання теми «Клінічна термінологія та фармацевтична термінологія».

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Тема 1. Поняття «клінічний термін». Однослівні та багатослівні терміни. Структурні моделі клінічних термінів.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
2	Тема 2. Суфіксальний спосіб утворення клінічних термінів.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
3	Тема 3. Префіксальний та префіксально-суфіксальний способи термінотворення. Грецькі префікси.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

			конспекти	
4	Тема 4. Префіксальний та префіксально-суфіксальний способи термінотворення. Латинські префікси.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
5	Тема 5. Складні клінічні терміни. Грецько-латинські дублети визначення органів, тканин, судин, секретів та кінцеві терміноелементи, що визначають навчання, методи діагностичних обстежень, лікування, страждання, захворювання.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
6	Тема 6. Складні клінічні терміни. Грецько-латинські дублети визначення фізіологічних та патологічних процесів. Кінцеві терміноелементи, що вказують на різновиди оперативних втручань.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
7	Тема 7. Клінічна термінологія. Складні терміни. Початкові терміноелементи з ознакою фізичних властивостей,	2	бесіда, презентація, віртуальна консультація, методичні	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

	якостей та інш.		рекомендації, робочі зошити, конспекти	письмове опитування; тестовий контроль;
8	Тема 8. Практичні вправи з перекладу та утворення клінічних термінів.	2	розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
9	Тема 9. Підсумковий поточний контроль вивчення тем 1–7. Дієслово у рецепті. Рецептурні фрази та спеціальні вирази.	2	розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
10	Тема 10. Загальні відомості про фармацевтичну термінологію. Структурні моделі фармацевтичних термінів. Тривіальні назви лікарських засобів. Назви груп лікарських засобів за їх фармакологічною дією. Тверді, м'які та рідкі лікарські форми.	2	бесіда, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
11	Тема 11. Рецепт та його структура. Оформлення латинської частини рецепта. Моделі	2	розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація,	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і

	виписування рецепта. Рецептурні скорочення.		презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
12	Тема 12. Хімічна термінологія. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів. Назви закисів.	2	розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
13	Тема 13. Назви солей та складних ефірів. Виписування рецептів з назвами хімічних сполук.	2	розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
14	Тема 14. Латинські назви рослин та їх частин. Назви лікарських форм з рослинною сировиною, виписування рецептів.	2	розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

			рекомендації, робочі зошити, конспекти	
15	Тема 15. Практичні вправи з перекладу фармацевтичних термінів.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
16	Тема 16. Підсумковий поточний контроль вивчення тем 1–16.	2	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
17	Тема 17. Диференційований залік.	2	бесіда, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Підсумковий контроль: диференційований залік
	Разом за розділом 2	34		
	Всього годин із дисципліни	70		

2.2.4. Лабораторні заняття

Учбовим планом не передбачено.

2.2.5. Самостійна робота

Вивчення дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» передбачає самостійну роботу студентів з підручником з латинської мови,

роботу з підручником з анатомії, фармакології, рецептурними довідниками, словниками.

І семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення.	2	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
2	Іменники I та II відмін.	1	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
3	Загальна характеристика іменників III відміни. Іменники чоловічого роду. Родові закінчення чоловічого роду. Винятки з правил.	2	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
4	Іменники III відміни жіночого роду. Родові закінчення жіночого роду та винятки з правил.	2	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
5	Іменники III відміни середнього роду. Родові	2	презентація, відеороліки,	Поточний контроль: усне

	закінчення середнього роду та винятки з правил. Особливості утворення форм множини.		вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	опитування (індивідуальне і фронтальне);
	Всього годин	9		

II семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Складні клінічні терміни. Грецько-латинські дублети визначення органів, тканин, судин, секретів та кінцеві терміноелементи, що визначають навчання, методи діагностичних обстежень, лікування, страждання, захворювання.	2	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
2	Складні клінічні терміни. Грецько-латинські дублети визначення фізіологічних та патологічних процесів. Кінцеві терміноелементи, що вказують на різновиди оперативних втручань.	1	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
3	Загальні відомості про фармацевтичну термінологію. Структурні моделі фармацевтичних термінів. Тривіальні назви лікарських засобів. Назви груп лікарських засобів за їх фармакологічною дією. Тверді, м'які та рідкі лікарські форми.	2	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
4	Хімічна термінологія. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів. Назви закисів.	2	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

			консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	фронтальне);
5	Назви солей та складних ефірів. Виписування рецептів з назвами хімічних сполук.	3	презентація, відеороліки, вебінар, віртуальна консультація, методичні рекомендації, робочі зошити, конспекти	Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
	Всього годин	11		
	Всього за рік	20		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінювання успішності і навчання студентів за ECTS організації навчального процесу: залік.

Методи контролю

I семестр – поточний контроль («відпрацьовано» / «невідпрацьовано»)

II семестр – диференційований залік («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Поточний контроль у I семестрі проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті та передбачає врахування ПНД (табл.1). Оцінка визначається у балах від 70 до 120 та відміткою – «відпрацьовано», «не відпрацьовано».

Залік з дисципліни у II семестрі проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та присвоєнням відповідної літери за шкалою ECTS.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів».

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Диференційований залік Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожен практичну навичку студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання).
Перескладання незадовільних оцінок та відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювань, затвердженому на засіданні кафедри.

3.2. Питання до для підготовки до диференційованого заліку з латинської мови та медичної термінології для студентів I курсу (спеціальність «Медицина»):

Анатомічна термінологія

1. Латинський алфавіт. Правила читання дифтонгів та диграфів.
2. Граматичні категорії латинського іменника. Принципи визначення відміни та роду іменника.
3. Правила постановки наголосу в латинській мові.
4. Іменники I відміни. Граматичні ознаки. Визначення основи. Відмінювання в однині і множині.
5. Іменники II відміни. Граматичні ознаки. Відмінювання в однині та множині.
6. Прикметники I і II відміни. Граматичні ознаки. Узгодження з іменниками. Відмінювання в однині та множині.
7. Іменники III відміни. Загальна характеристика. Визначення основи
8. Прикметники III відміни з двома закінченнями. Визначення основи.
9. Прикметники III відміни з одним закінченням. Визначення основи.
10. Іменники IV та V відміни. Відмінювання в однині та множині.
11. Правило середнього роду. Відмінювання іменників середнього роду різних відмін в однині та множині.
12. Вищій ступінь порівняння прикметників. Визначення основи.
13. Слова грецького походження у клінічній та фармацевтичній термінології. Особливості відмінювання.

Клінічна термінологія

1. Структура клінічного терміна.
2. Багатослівні клінічні терміни.
3. Переклад та пояснення клінічного терміна.
4. Суфіксальний спосіб творення у клінічній термінології. Основні суфікси іменників.
5. Суфіксальний спосіб творення у клінічній термінології. Основні суфікси прикметників.
6. Значення суфікса -genus, a, um у клінічній термінології. Префіксальний спосіб творення в клінічній термінології.
7. Префікси із локальним значенням.
8. Префікси із числовим значенням латинського та грецького походження.
9. Латинські та грецькі префікси на позначення розміру та кількості.
10. Префікси на позначення оболонок органів.
11. Префікси із часовим значенням.
12. Префікси на позначення міри вияву ознаки.
13. Латинські та грецькі префікси на позначення відсутності, усунення та послаблення вияву ознаки.

14. Особливості вживання префікса meso-.
15. Омонімічні префікси in-. Фонетичні зміни на межі префікса та кореня.

Осново- та словоскладання в клінічній термінології.

16. Кінцеві та початкові терміноелементи на позначення крові та сечі.
17. Терміни на позначення вмісту повітря, гною, води, крові в органі.
18. Кінцеві терміноелементи на позначення опер тативного втручання.
19. Позначення стану тонуусу та артеріального тиску в клінічній термінології.
20. Кінцеві терміноелементи на позначення патологічних станів.
21. Особливості уживання терміноелементів -stenosis, -necrosis, -spasmus, -stasis.
22. Кінцеві терміноелементи на позначення методів лікування та діагностики.
23. Значення терміноелемента -stomia.
24. Особливості вживання термінів на позначення різних видів трансплантацій та пластичних операцій.
25. Терміни на позначення обсягу формених елементів крові.
26. Омонімічні терміноелементи.
27. Початкові терміноелементи на позначення кольору.
28. Початкові терміноелементи на позначення фізичних характеристик.

Фармацевтична термінологія

1. Структура фармацевтичного терміна.
  2. Поняття лікарського засобу та лікарської форми. Рідкі лікарські форми
  3. Дієслово у фармацевтичній термінології.
  4. Вживання прийменників та сполучників в медичній термінології.
- Рецептурні вирази з прийменниками.
5. Назви лікарських засобів (хімічні, умовні, торгові).
  6. Тривіальні назви лікарських засобів.
  7. Поняття частотного відрізка. Частотні відрізки, що вказують на фармакологічну дію лікарського засобу.
  8. Поняття частотного відрізка. Частотні відрізки, що вказують на хімічний склад лікарського засобу.
  9. Поняття частотного відрізка. Частотні відрізки, що вказують на сировину та походження лікарського засобу.
  10. Утворення назв фармакологічних груп лікарських засобів.
  11. Поняття лікарської форми. Їхні різновиди.
  12. Основні моделі рецептурного пропису.
  13. Основні рецептурні вирази з дієсловами.
  14. Правила щодо позначення обсягу лікарських засобів у рецепті.
  15. Тверді лікарські форми та особливості їх виписування у рецепті.
  16. М'які лікарські форми та особливості їх виписування у рецепті
  17. Рідкі лікарські форми у рецепті. Особливості позначення їх обсягу.

18. Абревіація у фармацевтичній термінології.
19. Вживання великої літери у фармацевтичних термінах та рецепті.
20. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів.
21. Латинські назви кислот. Органічні та неорганічні кислоти у рецепті.
22. Назви оксидів та закисів. Рецепти із ними.
23. Латинські назви солей. Солі та складні ефіри у рецепті.
24. Натрієві та калієві органічні солі. Особливості написання.
25. Ботанічна номенклатура. Назви частин рослини.
26. Моделі утворення назв відварів та настоїв.
27. Особливості назв деяких олій. Рецепти із ними.
28. Особливості виписування рецептів із лікарськими зборами.

3.3. Контрольні питання

1. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення.
2. Фонетика. Довгота і короткість. Наголос.
3. Поняття «науковий термін». Система латинського іменника. Словникова форма. Граматичні категорії. Неузгоджене означення.
4. Система латинського прикметника. Системне вивчення прикметників I групи. Родові закінчення, визначення основи. Узгоджене означення в анатомічному терміні.
5. Основні моделі анатомічних термінів. Порядкові числівники.
6. Прикметники III відміни. Словникова форма. Відмінкові закінчення.
7. Іменники I та II відмін. *Nominativus et Genetivus Pluralis*. Утворення форм множини. Правило середнього роду. Скорочення в анатомічній номенклатурі.
8. Прикметники I та II відмін. Утворення форм *Plurālis*.
9. Загальна характеристика іменників III відміни. Іменники чоловічого роду. Родові закінчення чоловічого роду. Винятки з правил.
10. Іменники III відміни жіночого роду. Родові закінчення жіночого роду та винятки з правил.
11. Іменники III відміни середнього роду. Родові закінчення середнього роду та винятки з правил. Особливості утворення форм множини.
12. Прикметники III відміни. Дієприкметники теперішнього часу дійсного стану. Найвищий ступінь порівняння прикметників. Лексика. Вживання в анатомічній термінології.
13. Іменники IV і V відмін. Винятки.
14. Назви органів системи травлення. Субстантивація: прикметники у ролі іменників. Переклад анатоמו-гістологічних термінів.
15. Поняття «клінічний термін». Однослівні та багатослівні терміни. Структурні моделі клінічних термінів.
16. Суфіксальний спосіб утворення клінічних термінів.

17. Префіксальний та префіксально-суфіксальний способи термінотворення. Грецькі префікси.

18. Префіксальний та префіксально-суфіксальний способи термінотворення. Латинські префікси.

19. Складні клінічні терміни. Грецько-латинські дублети визначення органів, тканин, судин, секретів та кінцеві терміноелементи, що визначають навчання, методи діагностичних обстежень, лікування, страждання, захворювання.

20. Складні клінічні терміни. Грецько-латинські дублети визначення фізіологічних та патологічних процесів. Кінцеві терміноелементи, що вказують на різновиди оперативних втручань.

21. Клінічна термінологія. Складні терміни. Початкові терміноелементи з ознакою фізичних властивостей, якості та інш.

22. Дієслово у рецепті. Рецептурні фрази та спеціальні вирази.

23. Загальні відомості про фармацевтичну термінологію. Структурні моделі фармацевтичних термінів. Тривіальні назви лікарських засобів. Назви груп лікарських засобів за їх фармакологічною дією. Тверді, м'які та рідкі лікарські форми.

24. Рецепт та його структура. Оформлення латинської частини рецепта. Моделі виписування рецепта. Рецептурні скорочення.

25. Хімічна термінологія. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів. Назви закисів.

26. Назви солей та складних ефірів. Виписування рецептів з назвами хімічних сполук.

27. Латинські назви рослин та їх частин. Назви лікарських форм з рослинною сировиною, виписування рецептів.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

Заохочення та стягнення (додаткові бали за конференції, наукові дослідження, правки, поради, участь у опитуваннях).

Бали	Вид роботи
10	Призові місця на Міжнародних конференціях
9	Очна участь у Міжнародній науковій конференції.
7-8	Публікація наукової статті.
6	Призові місця на наукових конкурсах, конференціях
5	1) Участь з доповіддю на кафедральній конференції; 2) Публікація тез доповіді.
4	Призові місця на кафедральному конкурсі з латинської мови.
3	Стендова доповідь.
2	Наочне обладнання (таблиці, схеми, плакати).
1	Реферат.

3.5. Правила оскарження оцінки

Студент має право оскаржити свою оцінку, звернувшись до свого викладача або завідувача кафедри.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни, зокрема реакція викладача на невчасно виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Політика викладача (кафедри) Академічні очікування від студентів/-ок

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно з графіком на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнень, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки та емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Поведінка в аудиторії Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього

професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;

- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра латинської мови та медичної термінології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л. Ю. Смольська, П. А. Содомора, Д. Г. Шега та ін.; за ред. Л. Ю. Смольської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ «Медицина», 2016. – 472 с.

2. Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів = Lingua Latina ad usum stomatologiae studentium : підручник / О. М. Беляєва, В. Г. Синиця, Л. Ю. Смольська, М. І. Гуцол ; за заг. ред. О. М. Беляєвої. – К. : ВСВ «Медицина», 2015. – 496 с.

3. Bennett R. R. Bennett's Materia Medica and Pharmacy for Medical Students / Revised by H.G. Rolfe. – 5th edition. – London, 1950. – 276 p.

4. Glossary of Latin abbreviations used in prescriptions [електронний ресурс]. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2557507/?page=1> (дата звернення: 20.04.2020).

5. Stedman's Medical Dictionary for the Health Professions and Nursing, 26th edition, USA, 1995. – 2030p.

Допоміжна

1. Латинська мова та медична термінологія. Ч. 2 : клінічна термінологія та фармацевтична термінологія: метод. матеріали для студ. I курсу мед. навч. закладів / Харків. нац. мед. ун-т. ; [упоряд. Н. В. Дерев'янченко, О. В. Литовська]. – Харків, 2018. – 95 с.

2. Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник : У 4 т. / Укладачі : Л. І. Петрух, І. М. Головка. – К. : ВСВ «Медицина», 2012. – 704 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE:

Латинська мова та медична термінологія. Частина I. Анатомо-гістологічна термінологія: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=30>

Клінічна термінологія: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4333>

Фармацевтична термінологія: <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=277>

2. Посилання на навчальний додаток для вивчення лексичного мінімуму з навчальної дисципліни:

<https://quizlet.com/latinamed>

---

8. ІНШЕ

Техніка безпеки.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен студент та кожна студентка повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем загальної та передфахової підготовки та оприлюднюються на сайті ХНМУ, на сторінці кафедри латинської мови та медичної термінології на сайті ХНМУ.

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

Завідувач кафедри латинської мови
та медичної термінології,
канд. філол. наук

доц. Дерев'янченко Н. В.